WIKIPEDIA

Pasjtoe

Pasjtoe (ook wel: Pakhto, Pashto, Pashtu of Afghaans) is een Indo-Europese taal die in Afghanistan en Pakistan gesproken wordt. Het is een van de twee officiële talen in Afghanistan, waar het, afhankelijk van de bron, door 60% van de bevolking gesproken wordt.[4]

Het is de grootste taal van Afghanistan.[4] Schattingen van het aantal sprekers lopen uiteen: circa 14 miljoen volgens de taalkundige Andrew Dalby,[5] 17 miljoen volgens het UCLA Language Materials Project,[6] 25-30 miljoen volgens Omniglot[7] en 49,53 miljoen volgens Ethnologue.[8]

Literatuur in het Pasjtoe is sinds de zestiende eeuw in manuscriptvorm opgetekend. Het Pasjtoe werd pas in de loop van de twintigste eeuw een taal van onderwijs en pers. In 1933 verving het de Dari-variant van het Perzisch als taal van de overheid. Zowel het Dari als het Pasjtoe zijn officiële talen in Afghanistan.[7][4] Het Pasjtoe gebruikt de Perzische variant van het Arabisch schrift, met een aantal toegevoegde symbolen. Het Pasjtoe leende veel van het Perzisch, het Urdu en het Punjabi.[5]

Sprekers van het Pasjtoe zijn ongeveer gelijk verdeeld over Afghanistan en Pakistan. Andrew Dalby onderscheidt drie dialectgroepen:

- de zuidwestelijke groep (met onder andere Kandahar)
- de zuidoostelijke (met Beloetsjistan)
- de noordoostelijke (met onder andere Pesjawar)

De dialecten van Kandahar en Pesjawar vormen de basis van de twee standaardvormen van geschreven Pasjtoe.[5]

Ethnologue en Glottolog onderscheiden ook drie dialectgroepen:[9]

- de centrale dialectgroep in Pakistan met iets meer dan 7,9 miljoen sprekers[10]
- de zuidelijke dialectgroep met 1,36 miljoen sprekers in Pakistan en 2,68 miljoen sprekers in totaal (Beloetsjistan en Quetta in Pakistan, Afghanistan, Iran, Tadzjikistan, de Verenigde Arabische Emiraten)[11]
- de noordelijke dialectgroep met 9,59 miljoen sprekers in Pakistan en 9,72 miljoen sprekers in totaal (onder andere in Afghanistan, Indië en de Verenigde Arabische Emiraten)[8]

Pasjtoe (پښتو (paşto))	
Gesproken in	Westelijk Pakistan, Zuid-, West- en Oost-Afghanistan.
Sprekers	ca. 20 miljoen[1][2][3]
Rang	26-40
Taalfamilie	Indo-Europees - Indo-Iraans - Iraans - Oost-Iraans - Zuidoost-Iraans - **Pasjtoe**
Dialecten	- Noordelijk dialect - Noordwestelijk (Central Ghilzai, Afghanistan) - Noordoostelijk (Jalalabad, Afghanistan) - Zuidelijk dialect - Zuidwestelijk (Kandahar, Afghanistan) - Zuidoostelijk (Quetta, Pakistan)
Alfabet	Perzisch alfabet
Officiële status	
Officieel in	Afghanistan Pakistan (Noordwestelijke Grensprovincie, Federaal Bestuurde Stamgebieden en Beloetsjistan).
Taalorganisatie	geen
Taalcodes	
ISO 639-1	ps
ISO 639-2	pus
ISO 639-3	pus/pst/pbu/pbt/wne
Portaal	Taal

Externe links

- Qamosona Online Dictionaries (http://www.qamosona.com/): website met woordenboeken van Pasjtoe naar verschillende andere talen en vice versa.
- Pashto Web (http://www.pashtoweb.com/): website over Pasjtoe, met een Pasjtoe-Engels woordenboek.

Het woord *Pasjtoe*, geschreven in het Pasjtoe

Referenties

1. UCLA Languages Project: Pashto (https://web.archive.org/web/20090103185916/http://lmp.ucla.edu/Profile.aspx?LangID=64&menu=004)
2. Ethnologue (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=pus)
3. Enzyklopaedia Iranica: Pashto (http://www.iranica.com/articles/afghanistan-vi-pasto)
4. CIA: "Afghanistan (https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/af.html)", *The World Factbook*. Geraadpleegd op 21 juli 2009.
5. "Pashto" in Andrew Dalby: *Dictionary of Languages: The Definitive Reference to more than 400 Languages*. London: Bloomsbury, 2004, p. 492-493. ISBN 0-7475-7683-1.
6. UCLA Language Materials Project: Pashto (https://web.archive.org/web/20090103185916/http://lmp.ucla.edu/Profile.aspx?LangID=64&menu=004). Geraadpleegd op 21 juli 2009.
7. Omniglot: Pashto language, alphabet and pronunciation (http://www.omniglot.com/writing/pashto.htm/). Geraadpleegd op 21 juli 2009.
8. Ethnologue: Ethnologue report for language code: pbu - Pashto, Northern, A language of Pakistan (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=pbu). Geraadpleegd op 21 juli 2009.
9. Glottolog (Max Planck Institute for Evolutionary Anthropology): Nuclear Pashto (http://glottolog.org/resource/languoid/id/nucl1276). Geraadpleegd 26 september 2014.
10. Ethnologue: Ethnologue report for language code: pst - Pashto, Central, A language of Pakistan (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=pst). Geraadpleegd op 21 juli 2009.
11. Ethnologue: Ethnologue report for language code: pbt - Pashto, Southern, A language of Pakistan (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=pbt). Geraadpleegd op 21 juli 2009.

Zie de ***Pasjtoe uitgave*** van Wikipedia.

Indo-Europese talen > satemtalen > Indo-Iraanse talen > Iraanse talen >	
Noordoost-Iraanse talen:	Avestisch* · Chorasmisch* · Bactrisch* · Sogdisch* · Yaghnobi · Scythisch* · Sarmatisch* · Alanisch* · Jassisch* · Ossetisch
Zuidoost-Iraanse talen:	Munji · Sanglechi · Ishkashmi · Zebaki · Sarikoli · Shugni · Rushani · Yazgulami · Wachi · Yidgha · Hotanees* · Pasjtoe · Waneci
Noordwest-Iraanse talen:	Ormuri · Parachi · Yazdi · Kermani · Qohrudi · Abuzeda badi · Abyanei · Tari · Ardestani · Anaraki · Varzenei · Badrudi · Gazi · Vafsi · Khunsari · Natanzi · Nayini · Sivandi · Soi · Ashtiani · Farizandi · Yarani · Mahallati · Khuri · Kohrudi · Judeo-Golpaygani · Judeo-Yazdi · Judeo-Kermani · Judeo-Shirazi · Judeo-Esfahani · Judeo-Hamedani · Judeo-Kashani · Judeo-Borujerdi · Judeo-Nehevandi · Judeo-Khunsari · Medisch* · Koerdisch · Gorani · Kirmancki (Noord-Zaza) · Zazaki (Zuid-

	Zaza) · Parthisch* · Semnani · Sangisari · Gilaki · Mazanderani · Rashti · Shahmirzadi · Beloetsji · Bashkardi · Talysjisch · Harzani
Zuidwest-Iraanse talen:	Oud-Iraans* · Middel-Iraans* · Perzisch (Dari, Tadzjieks, Hazaragi) · Dzhidi (Judeo-Perzisch) · Judeo-Bukharic · Juhuri (Judeo-Tat) · Tat · Fars · Lari · Luri · Bakhtiari · Feyli · Kumzari